

УДК 327.82"364"

М.В. Трофименко

РОЛЬ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ

У статті досліджено роль публічної дипломатії як інструменту забезпечення національної безпеки в умовах гібридних загроз і збройного конфлікту. Особливу увагу приділено поняттю оборонної дипломатії, її функціям, формам та значенню в системі зовнішньої політики. Проаналізований взаємозв'язок між публічною дипломатією, збройними силами та інформаційно-психологічними операціями, підкреслюючи їхню ефективність у сучасному міжнародному середовищі. Досліджено, що публічна дипломатія в умовах війни здатна не лише формувати позитивний імідж держави, а й виступати стратегічним інструментом впливу на глобальний інформаційний простір, зміцнюючи тим самим національну безпеку.

Ключові слова: публічна дипломатія, національна безпека, оборонна дипломатія, м'яка сила, воєнний конфлікт, військова публічна дипломатія, стратегічні комунікації, ІПСО.

DOI 10.34079/2226-2830-2024-15-40-143-153

У сучасному світі, де безпекові виклики набувають гібридного характеру, а інформаційні потоки формують політичні реальності, зростає значення публічної дипломатії як інструменту впливу, переконання та захисту національних інтересів. Особливо актуальною ця тема є для України, яка в умовах повномасштабної війни змушена шукати нові механізми забезпечення національної безпеки не лише у військовій, а й у комунікаційній площині. У такому контексті публічна дипломатія перетворюється на потужну зброю, здатну формувати міжнародну підтримку, впливати на громадську думку за кордоном та посилювати позиції держави у глобальній безпековій архітектурі.

Метою даного дослідження є виявлення ролі та значення публічної дипломатії в забезпеченні національної безпеки держави, із акцентом на її військовий вимір — оборонну дипломатію.

Під впливом глобалізації сучасні міжнародні відносини зазнали значних змін, зокрема держава втратила свою монополію на розробку та реалізацію зовнішньої політики, все більше ваги та впливу на імідж країни за кордоном набувають недержавні суб'єкти, інформаційні технології для цього пропонують їм численні комунікативні механізми. У цій ситуації дипломатична діяльність супроводжується процесом комунікацій, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Усе більше держав запускають інформаційні кампанії задля досягнення зовнішньополітичних цілей, а також зміцнення підтримки власного населення всередині країни.

У відповідь на зміни дипломатія адаптує свої форми, правила та практики, інтегруючи нові напрями діяльності. Водночас її фундаментальна функція — захист національних інтересів — залишається незмінною (Neag, 2014). Особливо гостро це питання постає в умовах різноманітних конфліктів, зокрема військових.

Протягом усієї історії людства дипломатія та війна супроводжували одна одну. У рамках сучасної міжнародної системи, військові дії з підтримання миру (миротворчі

операції) або примушення до миру є однією з найбільш вживаних форм реалізації зовнішньої політики. Зростання кількості багатонаціональних місій експоненціально збільшує дипломатичну складову військової сфери, що стосується способу та обставин, в яких використовується армія безпосередньо або опосередковано як інструмент для ширшої зовнішньої політики. Оборонна дипломатія в цьому контексті є доповненням до національної оборони і здійснюється цивільними чиновниками, політиками та спеціальними фахівцями у військовій сфері, а також військовими командирами операцій, які є визначальними у реалізації та просуванні зовнішньої політики держави.

Міжнародні військові операції призвели до нового способу сприйняття ролі армії, а також військової участі і засобів, що використовуються у цих операціях. В умовах, коли світова спільнота переважно засуджує та не сприймає вирішення конфліктних ситуацій військовим шляхом, такі кроки вимагають чіткого регулювання як на національному, так і на міжнародному рівні, насамперед, визначаючи межі та можливості застосування військової сили як засобу оборони від агресивних дій інших держав. Зокрема, коли із розвитком цифрових та комунікаційних технологій ворожа поведінка трансформується у гібридну форму, завдаючи шкоди національним інтересам непрямим шляхом (Marczuk, 2020).

Фраза «оборонна дипломатія» почала широко використовуватися політичними діячами та військовими стратегами країн НАТО з середини 90-х років, вплинувши на всі компоненти системи національної безпеки та на те, як вони відображаються чи інтерпретуються в рамках міжнародних відносин (Bräuninger, 2022).

Оборонна дипломатія – це ненасильницьке використання збройних сил, адаптація публічної дипломатії за допомогою таких заходів, як обмін офіцерами, спільні навчальні програми, культурні обміни, візити кораблів тощо з метою зміцнення дипломатичних зв'язків країни та просування її міжнародного порядку денного.

Концепція передбачає багаторівневу розробку послідовного співробітництва у межах міждержавної безпеки та військових угод, що мають помітний вплив на такі складові: (1) зміцнення інститутів, (2) побудова стратегічного діалогу та обмін інформацією, (3) забезпечення стабільності через співпрацю та заходи підвищення довіри та безпеки, (4) покращення демократичного цивільного контролю за впровадженням військових реформ, військовою підготовкою.

З моменту першої згадки поняття «оборонна дипломатія» минув тривалий період, що дозволило сформулювати далекосяжну згоду світової спільноти щодо розуміння змісту її загальної мети як інструменту підтримки реалізації національних інтересів та зовнішньої безпекової політики держави (табл.1).

Таблиця 1. Загальновизнані цілі оборонної дипломатії

Ціль 1	Мінімізація ворожості та розбудова довіри між національними державами
Ціль 2	Створення стабільного і довготривалого співробітництва та сприяння прозорості у сфері оборони шляхом мирного використання військових інструментів для запобігання конфліктам в контексті регіональної та глобальної залученості держав
Ціль 3	Реалізація спільних наднаціональних цілей через дипломатичний вплив на зміну позицій партнерів щодо конфліктних питань, сприяння імплементації правових норм з широких питань безпеки

Ціль 4	Підтримання діалогу з партнерами, який може бути як метою дій держави, так і інструментом реалізації її специфічних інтересів; посилення внаслідок цього довірчих відносин та взаєморозуміння в міжнародних відносинах
--------	--

Джерело: складено за Drab. L (Drab, 2018)

На думку М. Ніг, якщо порівнювати національну безпеку держави із комп'ютером, то дипломатія – це програмне забезпечення, а армія – це сам пристрій комп'ютера. Причому один без одного комп'ютер працювати не буде (Neag, 2014). Саме тому будь-які, навіть оборонні дипломатичні заходи спираються на потужність військового механізму країн, а отже, найбільш потужними є в руках наддержав та великих держав, здатних реалізувати та забезпечити власний військовий потенціал без прямого залучення у перебіг конфлікту.

Головними акторами оборонної дипломатії є військові організації, громадянське суспільство, яке може бути залученим до вирішення питань, пов'язаних зі сферою освіти, дослідженнями або оцінюванням ефективності програм. Елементами оборонної дипломатії станом на сьогодні можна вважати:

- (1) військове партнерство та співпраця на базі двостороннього та багатостороннього співробітництва, реалізоване на високому рівні як представниками військової, так і цивільної сфери;
- (2) навчання та освіта у сфері військової підготовки;
- (3) спільні військові навчання, військові місії та операції, розвідувальне співробітництво та обмін інформацією про військово-політичну обстановку й інші безпекові питання;
- (4) участь у багатонаціональних структурах, співробітництво в рамках міжнародних організацій і союзів з питань безпеки;
- (5) діяльність щодо контролю над озброєнням, роззброєнням, проведення заходів для зміцнення спільної військової довіри;
- (6) співробітництво в галузі оборонної промисловості, у сфері законодавчого та нормативно-правового регулювання;
- (7) програми військової допомоги та підтримки збройних сил інших країн;
- (8) діяльність військових аташе, обмін персоналом тощо (Neag, 2014; Wallin, 2012).

Кожна країна визначає цілі військової дипломатії і досягає їх по-різному. Французький підхід в цьому відношенні включає широкий набір можливих дій – від будівництва до участі у миротворчих операціях. У США військова дипломатія зосереджена на діяльності, яку Пентагон здійснює разом з союзниками в різних країнах світу: розширення співпраці та консолідація демократії у багатьох країнах, фінансування навчання та військової підготовки, за допомогою чого молоді офіцери та цивільні особи з інших країн можуть скористатися стипендіями, участю у проведенні спільних навчань у рамках програми «Партнерство заради миру» (повністю або частково фінансується урядом США). Німеччина та Канада мають на меті розвиток клімату довіри серед збройних сил держав-партнерів у військовому, демократичному, політичному та соціально-економічному відношенні (Трофименко, 2019).

Сьогодні здатність держав впливати одна на одну, використовуючи військові можливості, все більше замінюється їх здатністю використовувати інформацію як засіб домінування в конфліктних ситуаціях. З цієї точки зору розвиток оборонної дипломатії стає не тільки фундаментальним завданням сучасної військової системи, але й

інструментом для просування безпекових інтересів держави на національному та міжнародному рівнях (Snow, 2009).

Згідно з концепцією м'якої сили Дж. Ная публічна дипломатія є політичним вираженням м'якої сили, тобто здатності акторів впливати один на одного, виконуючи певні дії, які іншим способом не можуть бути виконані. Виходячи з бачення Ная, «жорстка сила» (hard power) – це здатність актора змусити іншого виконувати певні дії і включає як тактику – військову інтервенцію, примусову дипломатію і економічні санкції. Навпаки, «м'яка сила» (soft power) – це здатність переконати актора виконати ці дії. Однак, найкращим поєднанням методів жорсткої та м'якої сил є «розумна сила» (smart power), підхід, в рамках якого використовують найбільш відповідну стратегічну тактику жорсткої та м'якої сил (Nye, 2004; Nye, 2009).

Міністр оборони Р. Гейтс, який служив як при республіканській, так і при демократичній адміністраціях, описав битву ідеологічних концептів між Радянським Союзом та США як суміш військових та невійськових зусиль, включаючи роботу Агентства США з міжнародного розвитку та Інформаційного агентства США: «загалом, ці невійськові заходи, ці інструменти переконання та натхнення, незамінний результат вирішальної ідеологічної боротьби XX століття. Я вважаю, що вони настільки ж необхідні в XXI столітті, а, можливо, й більше» (Gilboa, 2008).

Ефективна система оборонної дипломатії вимагає правильної розстановки пріоритетів, оскільки розуміється як система, яка функціонально призначена для зміцнення міжнародних позицій держави, є інструментом її зовнішньої та безпекової політики, а також елементом антикризового регулювання. Вона стабілізує міжнародні відносини, підвищує їхню прозорість, а отже, зменшує ризик виникнення збройного конфлікту, а за умов його виникнення – сприяє якнайскорішому припиненню активної фази усіма сторонами. Саме тому застосування концепту «розумної сили» дозволяє спрямовувати оборонну дипломатію та отримувати підтримку з боку світової спільноти, схиляючи в бік тієї чи іншої сторони в залежності від цінностей, що вона захищає. Суть її сучасної місії полягає в розширенні знань як окремої національної держави (її внутрішнього середовища) про міжнародну безпекову ситуацію, а також забезпечення участі у формуванні глобальної безпекової політики.

Публічна дипломатія стала сферою досліджень та інструментом просування зовнішньополітичних цілей урядів, міжнародних та неурядових організацій, багатонаціональних компаній тощо. У контексті тези щодо того, що дипломатія є кращим способом, який був винайдений цивілізацією, щоб запобігти тому, щоб міжнародні відносини керувалися лише силою, у сучасному міжнародному контексті публічна дипломатія постає як центральний елемент національних стратегій реалізації зовнішньої політики чи комунікативних стратегій міжнародних чи неурядових організацій (Центр Разумкова, 2024).

Публічна дипломатія націлена на людей, соціальні групи, неурядові та міжнародні організації. Таким чином, поки класична дипломатія створює та керує комунікативними відносинами між урядами, публічна дипломатія розглядає комунікації з різними аудиторіями інших країн.

Військова публічна дипломатія – це спроба державних акторів керувати міжнародним середовищем через присутність збройних сил у певних районах через навчання у міжнародних водах без вираження намірів застосування сили, демонстраційна діяльність, спільні навчання, обмін військовим персоналом для навчальних заходів, СІМІС – цивільно-військове співробітництво (спосіб за допомогою якого військове командування контактує із цивільними організаціями в районах проведення військових операцій), а також психологічні операції (Snow, 2009).

Психологічні операції охоплюють широкий діапазон дій, спрямованих на населення та іноземних учасників бойових дій у зоні проведення операцій, з метою впливу на їх сприйняття, емоції, ставлення до певного питання тощо. Зміст їх застосування зводиться до передачі конкретної інформації та індикаторів до іноземних аудиторій, що в кінцевому результаті трансформує діяльність іноземних урядів, організацій, груп, індивідів (Веденєєв, 2022).

Міністерство оборони США визначає психологічні операції як операції, які плануються для передачі інформації та конкретних індикаторів іноземним аудиторіям задля впливу на їх емоції, мотиви, об'єктивні міркування, і, в кінцевому підсумку, на поведінку урядів, організацій, груп та окремих осіб (Cowan, 2008). У січні 1962 року армія США замінила поняття «психологічна війна» на «психологічну операцію» (PSYOPS), тому що цілями таких дій були не тільки військові, а й цивільні, а вживання терміну психологічна війна проти цивільних осіб вважалося надзвичайно політично некоректним.

Сьогодні в умовах ведення гібридних воєн, психологічні або інформаційно-психологічні операції виступають головним інструментом досягнення цілей, що не потребує при цьому значних фінансових витрат, однак є швидким та ефективним (у випадку правильного застосування та успішності дії).

За умов повної безконтактності ІПСО спрямовані на свідомість противника, у даному випадку противником виступає увесь соціум або його частина, якій нав'язується модель світу із заданими (очікуваними) типами поведінки. Маніпуляції, спростування, заперечення, знищення інформації у інформаційному просторі іншої країни, спрямовані на дестабілізацію громадянського суспільства, розпад існуючого політичного устрою із середини, формування недовіри до ухвалених рішень – це потужна зброя, що може застосовуватись як основний елемент боротьби. У цілому ІПСО – це «зміна ціннісної матриці об'єкта впливу» (Мороз, 2016).

Цікавою є класифікація психологічних операцій, що пропонує розподілити усі їх види на три групи (табл. 2).

Таблиця 2. *Види психологічних операцій та можливості їх застосування у військовій дипломатії*

Тип ІПСО	Характеристики
Інформаційні та інформаційно-пропагандистські	Спеціально сплановані та реалізовані кампанії, акції, окремі заходи, використання підконтрольних ЗМІ, прямі контакти з іноземними аудиторіями, які містять ознаки застосування прийомів та ефектів впливу на психіку або свідомість людей. Можуть бути застосовані з метою зміни думки громадськості інших країн, урядів, окремих політичних акторів стосовно прийнятих рішень військового або безпекового характеру, покращення іміджу країни, захист національних інтересів, заохочення підтримки з боку військових союзів, міжнародних організацій
Демонстраційні заходи	Одноразові або багаторазові акції, дії, що не мають на меті практичний результат, однак, певний психологічний вплив (загроза реального втілення практичного результату). Переважно сюди відносять загрозу застосування санкцій щодо конкретної особи (групи осіб) або організацій, проведення благодійних акцій на підтримку рішень або дій

	інших, прийняття соціальних реформ тощо. Зміст застосування цього інструменту полягає у демонстрації серйозності намірів, попередженні сторони, що порушує правила мирного співіснування або національні інтереси країни щодо наслідків їх дій, демонстрація політичної сили та вагомості
Організаційно-практична діяльність	Акції, заходи, дії забезпечувального характеру, що спрямовані на здійснення психологічного тиску на окремих осіб, групу людей, організації, уряди країн, створення умов для підвищення ефективності цього тиску. Складаються із дій прямого організаційного, фінансового, матеріально-технічного забезпечення інформаційно-пропагандистських та демонстраційних дій (мітинги, акції підтримки, зустрічі); проведення переговорів, залучення впливових прихильників, проштовхування вигідних рішень, лобіювання інтересів. Дозволяють посилювати політичний вплив та значущість дипломатичних акторів.

Джерело: узагальнено автором (Мороз, 2016)

Психологічні операції в умовах гібридної війни виступають потужним засобом не лише атакуючого характеру, але й захисту інтересів країни-жертви інформаційно-психологічної агресії та всієї міжнародної спільноти, хоча вважаються відносно новими, а чіткий механізм протидії поки що до кінця не розроблений.

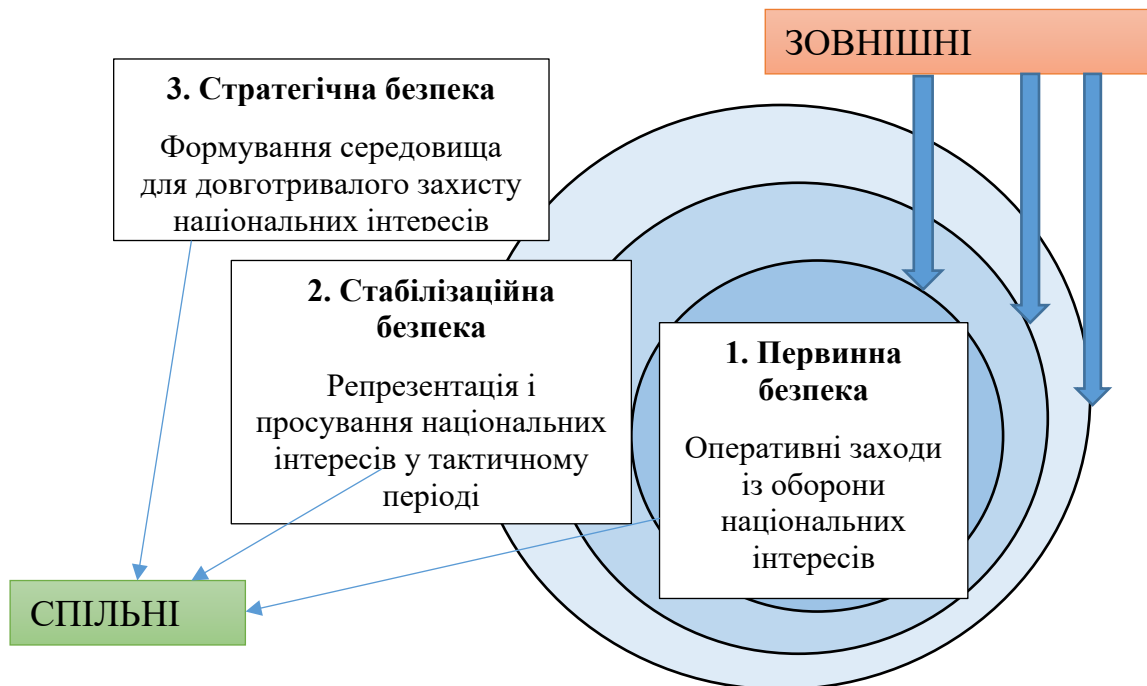
Як бачимо, військова сфера відіграє все більш важливу роль в публічній дипломатії, так, наприклад, у Міністерстві оборони США існує дирекція оборонної підтримки публічної дипломатії, у рамках якої відбувається синхронізація заходів військової комунікації з заходами Державного департаменту США, неурядових організацій. Так, у рамках Міжнародного секретаріату НАТО щоденно працює висококваліфікований персонал у сфері публічної дипломатії та комунікації. Участь в операціях НАТО в Афганістані вимагала використання послідовних та зрозумілих кампаній публічної дипломатії як на рівні комунікації з афганським народом, так і на рівні комунікації зі збройними силами всередині Альянсу.

Основна роль публічної дипломатії у формуванні політики безпеки підтверджується тим фактом, що держави, як головні актори на міжнародній арені, ставлять на одну чашу ваг сприйняття власного потенціалу могутності, а на іншу – потенціал могутності, військовий та економічний потенціали опонентів у сферах їх інтересів (Rasmussen, 2012). Можливість впливати на недержавних акторів як представників громадянського суспільства через публічну дипломатію дозволяє доповнювати та розширювати межі національної могутності та підвищувати роль країни в системі міжнародних відносин при вирішенні безпекових питань.

З точки зору національної безпеки публічна дипломатія виконує такі *функції*, які можна згрупувати у три категорії: (1) первинна безпека (просування та забезпечення життєво важливих національних інтересів, інструмент реалізації зовнішньої політики безпеки та оборони, реалізація розумної сили; (2) стабілізаційна безпека (репрезентація і просування національних цінностей, просування ідей створення альянсів та інших типів оборонних об'єднань, налагодження взаємозв'язків для спілкування із громадянами за

кордоном; (3) стратегічна безпека (збалансоване поєднання м'яких та жорстких інструментів впливу для накопичення «розумного» потенціалу - реалізація освітніх, наукових, культурних обмінів, спільних проєктів військового, економічного, соціального характеру) (рис.1).

Рисунок 1. Функції публічної дипломатії в контексті національної безпеки

Джерело: складено автором

Отже, реалізація просування та забезпечення життєво важливих національних інтересів реалізується публічною дипломатією через її дієвість та здатність виступати основним інструментом дипломатії за межами її національної території шляхом просування політики розуміння, інформування та впливу на іноземну аудиторію з метою трансформації політичної поведінки цільових урядів. У короткостроковій перспективі для первинного захисту від зовнішніх загроз публічна дипломатія призначена віднайти додаткову підтримку, пояснити зміст прийнятих рішень, відшукати спільні ціннісні орієнтири, просувати і захищати національні цінності, кордони, поведінку та спонукати громадськість інших країн на активні дії або ж як мінімум висловлювання розуміння.

Публічна дипломатія у цьому контексті здатна виступати головним інструментом зовнішньої політики, оскільки розуміння політики та цілей держави іншими учасниками міжнародної спільноти є їх ключовим елементом. Таким чином, публічна дипломатія може сприяти створенню сприятливого клімату громадської думки в інших країнах, а отже отримувати швидку підтримку щодо важливих політичних рішень в умовах гібридних та прямих загроз національним інтересам з боку ворожо-налаштованих структур.

У середньостроковому періоді забезпечення безпеки національних інтересів ефективна діяльність публічної дипломатії також базується на комунікації та діалозі з цільовою аудиторією за кордоном, результатом яких стає вплив на формування громадської думки всередині цільової країни. Використання можливостей діаспор, академічних спільнот, мережі недержавних акторів, окремих індивідів, що перебувають у країнах

призначення, здатне запустити ланцюжок дієвих заходів, акцій, зустрічей, переговорів та інших видів активності для відстоювання національних цінностей.

Промоція національних цінностей здійснюється шляхом міжособистісної взаємодії, різноманітних обмінів, спільних заходів (семінарів, конференцій, виставок, зустрічей). Обміни в галузі освіти чи культури у поєднанні із організацією семінарів та міжнародних конференцій є найбільш ефективними способами публічної дипломатії просування національних цінностей.

Керуючись положеннями стратегії національної безпеки, публічна дипломатія сприяє створенню альянсів та міжнародного співробітництва на багатосторонній основі, забезпечуючи при цьому свої власні національні інтереси на міжнародному рівні та безпеку своєї території та населення. При цьому слід зазначити, що публічна дипломатія в контексті національної, регіональної та міжнародної безпеки є більш ефективною при підтримці військової публічної дипломатії, що підтверджують події ХХІ сторіччя, починаючи з вторгнення в Афганістан, а також події в Україні та Сирії.

Публічна дипломатія забезпечує збереження і розвиток відносин держави з її громадянами, які живуть за кордоном (діаспорою). Найчастіше цей зв'язок досягається за допомогою організації культурних виставок, культурних заходів, тематичних програм, що здійснюються через творче партнерство, співпрацю, академічні обміни, стипендіальні програми для громадян, які проживають за кордоном тощо. Публічна дипломатія підтримує розвиток економічних, культурних, освітніх та наукових обмінів шляхом заохочення інвестиційних та ділових можливостей, підтримки бізнес середовища з метою збільшення своєї присутності на зовнішніх ринках, просування стратегічних економічних проєктів, організація та просування міжнародних турне власних митців (участь у фестивалях, ярмарках мистецтв тощо), підвищення обізнаності та доступу до культурної, наукової, історичної та мовної спадщини, підтримка та просування молодого покоління митців та вчених, заохочення вивчення національної мови, історії, літератури та забезпечення доступу до книг, написаних рідною мовою та національними авторами.

Одним з найбільших викликів сьогодення як для окремих індивідуумів, так і для інституцій є забезпечення балансу між зростаючим запитом суспільств до відкритості, прозорості та підзвітності глобальних комунікацій (виклик ХХІ століття) з одночасною необхідністю в деяких випадках забезпечити їх закритість та секретність, що є спадщиною ХХ століття (Snow, 2009).

З огляду на триваючу військову агресію росії на Сході України, анексію Криму, необхідність ефективного протистояння російським атакам у інформаційній сфері, донесення об'єктивної інформації щодо України на окуповані території Донецької, Луганської областей, Автономної Республіки Крим та територію росії, питання реалізації публічної дипломатії задля забезпечення національної безпеки набуває для України особливого значення та актуальності.

Висновки. Публічна дипломатія в умовах військових конфліктів стала невід'ємною складовою сучасної системи національної безпеки. Вона доповнює класичні інструменти «жорсткої сили», дозволяючи державі діяти ефективно у міжнародному інформаційному середовищі. Здатність впливати на іноземну аудиторію, формувати позитивний імідж держави, просувати національні цінності та інтереси — усе це перетворює публічну дипломатію на потужний засіб стратегічного управління.

Військовий вимір публічної дипломатії, зокрема оборонна дипломатія та психологічні операції, відіграють вирішальну роль у посиленні позицій держави в конфліктних ситуаціях. У перспективі публічна дипломатія має потенціал стати не лише каналом комунікації, а й центральним елементом реалізації національної стратегії безпеки. Її ефективність визначатиметься здатністю держави до гнучкості, відкритості, а

також вмінням синхронізувати дії урядових та недержавних акторів у глобальному інформаційному просторі.

Бібліографічний список

- Веденєєв, Д.В. і Семенюк, О.Г., 2022. Організаційно-управлінський механізм розбудов та діяльності структур інформаційно-психологічного протиборства Збройних Сил України (2007–2021 рр.). *Право та державне управління*, (3), с.147–152.
- Мороз, Ю. і Твердохліб, Ю., 2016. Інформаційно-психологічні операції в умовах ведення психологічної війни. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*, (38), с.97–105.
- Трофименко, М.В., 2019. Роль публічної дипломатії у забезпеченні національної безпеки держави. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія*, (26), с.182–194.
- Хорішко, Л.С., 2022. Стратегічні комунікації Міністерства оборони України в умовах війни. *Регіональні студії*, (29), с.105–109.
- Центр Разумкова, н.д. *Україна: від війни до миру та відновлення*. [online] Available at: <https://razumkov.org.ua/vydannia/shchorichni-analitychni-pidsumky-i-prohnozy> [Accessed 22 Sept. 2024].
- American Security Project, н.д. *The National Security Need for Public Diplomacy. Fact Sheet*. Available at: <https://www.americansecurityproject.org/fact-sheet-the-national-security-need-for-public-diplomacy/> [Accessed 22 Sept. 2024].
- Bräuninger, T. and Marinov, N., 2022. Political elites and the “War on Truth”. *Journal of Public Economics*, 206, pp.1–14.
- Cowan, G. and Cull, N.J., 2008. Public Diplomacy in a Changing World. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, pp.32–52.
- Drab, L., 2018. Defence diplomacy – an important tool for the implementation of foreign policy and security of the state. *Security and Defence Quarterly*, 3(20), pp.57–71. Available at: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.5152>.
- Gilboa, E., 2008. Searching for a theory of public diplomacy. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), pp.55–77.
- Marczuk, K.P., 2020. Human Security and Public Diplomacy. *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, 38(1), pp.43–57.
- Mullings, B., 2012. Governmentality, diaspora assemblages and the ongoing challenge of ‘development’. *Antipode*, 44(2), pp.406–427.
- Neag, M.-M., 2014. Promoting Security Through Public Diplomacy. *Revista Academiei Fortelor Terestre*, (2)74, pp.160–167.
- Nye, J.S., 2004. *Soft Power – The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Nye, J.S., 2009. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs*, 88(4), pp.160–163. Available at: <https://doi.org/10.2307/20699631> [Accessed 22 Sept. 2024].
- Rasmussen, R.K. and Merkelsen, H., 2012. The new PR of states: How nation branding practices affect the security function of public diplomacy. *Public Relations Review*, 38, pp.810–818.
- Snow, N. and Taylor, P.M., 2009. *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. London; New York: Routledge.
- Snow, N. and Taylor, P.M., 2009. The Revival of the Propaganda State: US Propaganda at Home and Abroad since 9/11. *SAGE*, 68(5–6). Available at: <https://doi.org/10.1177/1748048506068718>.

- Snow, N. and Taylor, P.M., 2018. *Public Diplomacy in a Changing World: The Role of Culture*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Wallin, M., 2012. *The National Security Need for Public Diplomacy*. American Security Project.

References

- Viedienieiev, D.V. ta Semeniuk, O.H., 2022. Orhanizatsiino-upravlins'kyi mekhanizm rozbudov ta diial'nosti struktur informatsiino-psykholohichnoho protyborstva Zbroinykh Syl Ukrayiny (2007–2021 rr.). *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, (3), s.147–152.
- Moroz, Yu. ta Tverdokhlib, Yu., 2016. Informatsiino-psykholohichni operatsii v umovakh vedennia psykholohichnoyi viiny. *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya mizhnarodni vidnosyny*, (38), s.97–105.
- Трофименко, М.В., 2019. Rol' publichnoyi dyplomatiyi u zabezpechenni natsional'noyi bezpeky derzhavy. *Visnyk Mariupol's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Istoriya. Politolohiya*, (26), s.182–194.
- Khorishko, L.S., 2022. Stratehichni komunikatsiyi Ministerstva oborony Ukrayiny v umovakh viiny. *Rehional'ni studiyi*, (29), s.105–109.
- Centr Razumkova, n.d. *Ukrayina: vid viiny do myru ta vidnovlennia*. [online] Available at: <https://razumkov.org.ua/vydannia/shchorichni-analitychni-pidsumky-i-prohnozy> [Accessed 22 Sept. 2024].
- American Security Project, н.д. *The National Security Need for Public Diplomacy. Fact Sheet*. Available at: <https://www.americansecurityproject.org/fact-sheet-the-national-security-need-for-public-diplomacy/> [Accessed 22 Sept. 2024].
- Bräuninger, T. and Marinov, N., 2022. Political elites and the “War on Truth”. *Journal of Public Economics*, 206, pp.1–14.
- Cowan, G. and Cull, N.J., 2008. Public Diplomacy in a Changing World. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, pp.32–52.
- Drab, L., 2018. Defence diplomacy – an important tool for the implementation of foreign policy and security of the state. *Security and Defence Quarterly*, 3(20), pp.57–71. Available at: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.5152>.
- Gilboa, E., 2008. Searching for a theory of public diplomacy. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), pp.55–77.
- Marczuk, K.P., 2020. Human Security and Public Diplomacy. *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, 38(1), pp.43–57.
- Mullings, B., 2012. Governmentality, diaspora assemblages and the ongoing challenge of ‘development’. *Antipode*, 44(2), pp.406–427.
- Neag, M-M., 2014. Promoting Security Through Public Diplomacy. *Revista Academiei Fortelor Terestre*, (2)74, pp.160–167.
- Nye, J.S., 2004. *Soft Power – The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Nye, J.S., 2009. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. *Foreign Affairs*, 88(4), pp.160–163. Available at: <https://doi.org/10.2307/20699631> [Accessed 22 Sept. 2024].
- Rasmussen, R.K. and Merkelsen, H., 2012. The new PR of states: How nation branding practices affect the security function of public diplomacy. *Public Relations Review*, 38, pp.810–818.
- Snow, N. and Taylor, P.M., 2009. *Routledge Handbook of Public Diplomacy*. London; New York: Routledge.

- Snow, N. and Taylor, P.M., 2009. The Revival of the Propaganda State: US Propaganda at Home and Abroad since 9/11. *SAGE*, 68(5–6). Available at: <https://doi.org/10.1177/1748048506068718>.
- Snow, N. and Taylor, P.M., 2018. *Public Diplomacy in a Changing World: The Role of Culture*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Wallin, M., 2012. *The National Security Need for Public Diplomacy*. American Security Project.

Стаття надійшла до редакції 25.09.2024 р.

M. Trofymenko

THE ROLE OF PUBLIC DIPLOMACY IN ENSURING NATIONAL SECURITY DURING WARTIME

The article examines the role of public diplomacy as a tool for ensuring national security in the context of hybrid threats, information-psychological attacks, and armed conflict. Particular emphasis is placed on its military dimension—defense diplomacy—which, in the modern world, serves as a crucial component of a state’s soft power and a means of influencing international audiences without direct military intervention. The study analyzes the transformation of diplomatic practices in response to globalization, the decline of state monopoly over foreign policy, and the growing influence of non-state actors in international communication.

Special attention is given to psychological operations (PSYOPs) as an integral part of military public diplomacy, their impact on target audiences under conditions of hybrid warfare, and their instrumental role in shaping state information policy. The article outlines the key functions of defense diplomacy, including the promotion of national interests, the strengthening of strategic partnerships, participation in military training, humanitarian operations, and the work of military attachés. It also provides examples of defense diplomacy practices in NATO member states, the USA, France, Germany, and Canada.

Public diplomacy is presented as a key instrument for shaping a positive international image of the state, influencing global narratives, and ensuring strategic security through educational, scientific, cultural, economic, and informational mechanisms. Its capacity to influence public opinion, mobilize international support, foster alliances, and engage in dialogue with the diaspora and non-governmental organizations is underscored.

Given the ongoing Russian aggression against Ukraine, the annexation of Crimea, and the hybrid nature of the current conflict, the implementation of an effective public diplomacy strategy has become exceptionally significant for Ukraine. The author argues that public diplomacy should evolve not only as a communicative platform but also as a structural element of national security policy.

Keywords: public diplomacy, national security, defense diplomacy, strategic communications, soft power, military conflict, PSYOPs, foreign policy, information influence.